

TRITICALE GAF BEHOORLIJKE OPBRENGSTEN

Triticale kan beter tegen droogte dan tarwe. Daardoor konden ondanks de droogte relatief hoge korrelopbrengsten genoteerd worden op de vier locaties waar het Landbouwcentrum Granen (LCG) dit jaar rassenproeven aanlegde voor dit interessante voedergewas. – Naar: LCG

Hoewel triticale de laatste jaren aan belang inboette ten voordele van korrelmaïs, blijft het een interessant gewas in de vruchtafwisseling van bedrijven met vee (zie kader). Om het opbrengstniveau veilig te stellen en de productiekosten laag te houden, moet een goede teelttechniek worden ondersteund door een doordachte rassenkeuze. De rassenproef in Vladslø werd net als die in Bottelare opgevolgd door Universiteit Gent/HoGent. In totaal werden 11 rassen getest, waarvan er 8 voorkwamen op de 4 proefplaatsten. De opbrengsten werden vergeleken met het gemiddelde van die 8, namelijk Bikini, Cedrico, Exagone, Kasyno, Lombardo, RGT Eleac, RGT Ruminac en Vuka (figuur 1). Het rassenonderzoek gebeurde bij voor de praktijk relevante teelttechnische maatregelen. Er werd een standaardzaaizaadbehandeling toegepast. Op alle locaties gebeurde een behandeling met groeiregulator(en) en een fungicidebehandeling. In Bocholt was geen bestrijding van bladluizen nodig, op de andere locaties gebeurde dit wel ten gevolge van de hoge bladluizendruk. De proeven werden aangelegd volgens een blokkenproefschema met vier parallellen. Alle korrelopbrengsten werden omgerekend naar 15% vocht en het hectolitergewicht werd bepaald op ongeschoonde monsters.

Korrelopbrengst

Triticale weerstaat beter dan tarwe droge omstandigheden gedurende het groeiseizoen. Het verwonderde dan ook niet dat ondanks de droge zomer van 2018 er relatief hoge korrelopbrengsten op alle locaties genoteerd werden (figuur 1). Het gemiddelde van de referentierassen over alle locaties bedroeg 8220 kg/ha. Behalve in St-Niklaas, waar het ras niet werd opgenomen in proef, scoorde Elicsir op alle locaties met de significant hoogste korrelopbrengst (108,2%). Kasyno, Lombardo en RGT Ruminac presteerden over alle locaties ook heel regelmatig en

Om het opbrengstniveau veilig te stellen en de productiekosten laag te houden, moet een goede teelttechniek worden ondersteund door een doordachte rassenkeuze.

behaalden een gemiddelde korrelopbrengst boven 105%. Voor Cedrico en RGT Eleac was er een groter locatie-effect. Cedrico scoorde overal boven het gemiddelde van de getuigenrassen, behalve in Bottelare. Voor RGT Eleac lag de korrelopbrengst in St-Niklaas en Bottelare iets lager dan in Bocholt en Vladslø. Bikini rijpte als vroegste ras door de hoge temperaturen snel af en was bovendien gevoelig aan meeldauw, wat over alle locaties heen resulteerde in de significant laagste korrelopbrengst.

Bij de rassenevaluatie is het eveneens belangrijk het opbrengstvermogen van een ras over meerdere jaren te beschouwen.

.....

Behalve het opbrengstpotentieel is de tolerantie voor meeldauw en roest doorslaggevend bij de rassenkeuze.

.....

Het huidige rassenassortiment is echter relatief nieuw. Enkel van Vuka, Exagone, Remiko en Jokari zijn er resultaten van vóór 2017 beschikbaar. De korrelopbrengst van deze vier lag in 2018 onder het gemiddelde. Het is duidelijk dat verschillende nieuwere rassen een hoger opbrengstpotentieel vertonen. Het opbrengstniveau van Elicsir, Kasyno, RGT Eleac en Cedrico ligt zowel voor 2017 als 2018 boven het gemiddelde. De nieuwkomer Lombardo lijkt eveneens veelbelovend.

Tabel 1 geeft het hectolitergewicht weer. Gemiddeld was dit 73,7 kg. Exagone scoorde het best met een hectolitergewicht van 75,6 kg, gevolgd door Vuka en Cedrico met respectievelijk 75,3 kg en 75,1 kg. Deze drie rassen bezaten de voorbije jaren ook steeds de hoogste hectolitergewichten.

Ziektegevoeligheid en legering

De ziekte waarnemingen, die in tabel 1 werden opgenomen, gebeurden op een onbehandeld gewas in Bottelare, Sint-Niklaas en Vladslø. In het uitgebreide artikel van LCG werden ook cijfers meegegeven van vorige proefjaren.

Gele roest. Deze ziekte werd in het vroege voorjaar waargenomen in meerdere rassen in Bottelare, St-Niklaas en Vladslu, maar vermoedelijk bleef de aantasting relatief beperkt door de warme en droge weersomstandigheden gedurende het verdere voorjaar. Bikini, Elicsir, Jokari, Kasyno, RGT Eleac en RGT Ruminac bleven gevrijwaard van aantasting door gele roest. Bij beginnende aantasting van gele roest is het belangrijk de ziekte onmiddellijk te bestrijden met de juiste fungiciden.

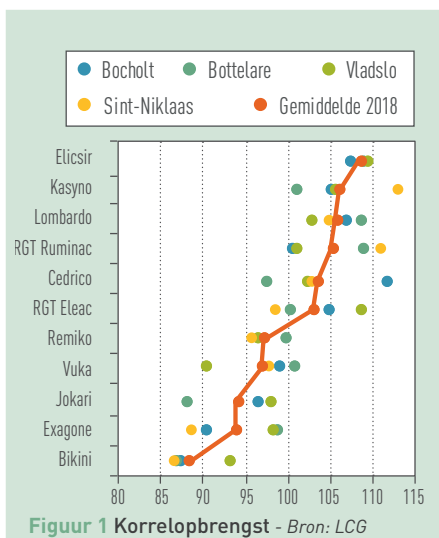
Meeldauw. Dit blijft een vaak voorkomende ziekte bij triticale. De ziekte kan vroeg aanwezig zijn in het gewas en ernstige schade veroorzaken. Een gerichte fungici-

Tabel 1 Hectolitergewicht en ziekteaanmerkingen triticalerassen - Bron: LCG

Ras	Mandataris	Hectolitergewicht (kg) ¹	Meeldauw ²	Bladvlekkenziekte ²	Gele roest ²
Bikini	Jorion/Philip-Seeds	74,3	4,4	8,0	9,0
Cedrico	Aveve	75,1	5,9	8,1	8,0
Elicsir	Ets. Rigaux	74,5	6,0	8,0	9,0
Exagone	Jorion/Philip-Seeds	75,6	3,6	8,5	7,5
Jokari	Aveve	74,7	5,6	8,00	9,0
Kasyno	Clovis Matton	73,5	7,1	8,5	9,0
Lombardo	Clovis Matton	71,1	6,6	7,9	7,0
Remiko	Clovis Matton	74,3	4,6	8,00	7,4
RGT Eleac	Jorion/Philip-Seeds	71,0	7,7	8,3	9,0
RGT Ruminac	Jorion/Philip-Seeds	71,7	8,4	8,1	9,0
Vuka	Clovis Matton	75,3	5,6	8,3	8,4

¹ Gemiddeld hectolitergewicht van het ongeschoond graan

² Volgens 1-9 schaal; hoger cijfer betekent betere weerstand, waarnemingen uitgevoerd op onbehandeld gewas

100 = gemiddelde van de standaardrassen Bikini, Cedrico, Exagone, Kasyno, Lombardo, RGT Eleac, RGT Ruminac en Vuka

denbehandeling is dan zeker aan te raden. Door de warme en droge weersomstandigheden gedurende het voorjaar was de ziekte gedurende het volledige groeiseizoen duidelijk aanwezig. Uiteindelijk vertoonden alle rassen in meer of mindere mate een aantasting van meeldauw.

Bladvlekkenziekte. Deze ziekte was gedurende het hele groeiseizoen aanwezig, maar door de droge weersomstandigheden gedurende het voorjaar werden geen zware aantastingen genoteerd. Significante rasverschillen werden dan ook niet waargenomen.

Bruine roest. Roest werd ondanks het warme en droge voorjaar niet vastgesteld. Het is wel belangrijk te vermelden dat sommige rassen (in onbehandelde percelen) zodanig aangetast waren door

meeldauw dat nog weinig groen bladoppervlak overbleef, waardoor bruineroestsymptomen dan ook niet voorkwamen.

Legering. Op geen enkele locatie kwam dit groeiseizoen legering voor. Een adequate inzet van halmversteigers is zeker verantwoord. Chloormequat, ethefon, trinexapac-ethyl, ethefon + mepiquatchloride, prohexadion + mepiquatchloride en prohexadion + trinexapac-ethyl zijn de erkende werkzame stoffen in triticale. Om het hoge opbrengstpotentieel van het huidige rassenassortiment veilig te stellen, moet je een goede versterking combineren met een aangepaste N-bemesting. Spring vooral omzichtig om met de eerste en tweede N-gift.

Besluit

De groeiomstandigheden in 2018 waren uitzonderlijk door het warme voorjaar, gevolgd door een droge en eveneens warme zomer. Daardoor werden de rassenproeven vroeg geoogst. Triticale is in vergelijking met tarwe beter bestand tegen droogte, wat zich vertaalde in behoorlijk hoge korrelopbrengsten.

Een goede teelttechniek en een doordachte rassenkeuze blijft echter belangrijk, wil men het opbrengstniveau van triticale veiligstellen en de variabele productiekosten laag houden. De verschillen in opbrengstpotentieel en in tolerantie ten aanzien van schimmelziekten zijn belangrijke factoren die doorslaggevend zijn bij de rassenkeuze. Vooral gevoeligheid ten aanzien van meeldauw en roestschimmels is binnen het huidig rassenassortiment uitermate belangrijk. De tolerantie ten aanzien van bladseptoria blijft voor triticale gemiddeld goed. Ook zijn de nieuwe rassen legervaster en schottoleranter geworden, zodat oogstzekerheid beter gewaarborgd wordt. ■

Werkten mee aan dit artikel: Veerle Derijcke & Geert Haesaert, Universiteit Gent, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen en Hogeschool Gent, Faculteit Natuur en Techniek; Luc Martens, Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw, Bocholt; Dirk Martens & Johan De Koker, Land- en Tuinbouwcentrum Waasland (LTCW), Sint-Niklaas.

INTERESSANT GEWAS

- Hoog opbrengstpotentieel;
- In vergelijking met tarwe een efficiëntere opname van nutriënten;
- In vergelijking met tarwe een iets hoger eiwitgehalte met een betere lysine inhoud;
- De best presterende graansoort op minder goede gronden;
- Interessante samenstelling als grondstof voor bio-ethanol;
- Interessant om vruchtafwisseling te realiseren bij monocultuur maïs (voorkomen van moeilijke onkruiden en ziekten zoals rhizoctonia en helminthosporium).